

Godsbanen - byggemodning samt klimatilpasning ved genåbning af Kobberbækken

Beskrivelse:

Baggrund

Kommunalbestyrelsen godkendte i april 2023 et dispositionsforslag for "Klimatilpasning ved genåbning af Kobberbækken". Dispositionsforslaget rummer et samlet anlægsbudget på 61,2 mio kr. inkl. intern og ekstern rådgivning samt arealerhvervelse.

I Budget 2024 blev der afsat 3,5 mio kr til forundersøgelser og udarbejdelse af projektmateriale, herunder udvikling af sammenhængen mellem Kobberbækkens frilægning og byudvikling på Godsbanearealet mv.

Frilægning af Kobberbækken

Baggrunden for sidste års beslutning af et dispositionsforslag var at der gentagne gange er sket oversvømmelser af veje, ledningsanlæg og ejendomme i området ved Nyborgvej og Ørkildsgade/Grusvig i forbindelse med skybrudshændelser og at alle prognoser peger på flere og kraftigere hændelser i fremtiden. En af skybruddenes konsekvenser er at Kobberbækken kan gå over sine bredder.

Kobberbækken og Trappebækken afvander naturligt en stor del af Svendborgs nordlige og østlige bydele og vandløbene er derfor en væsentlig medvirkende årsag til betydelige skader på bygninger, infrastruktur mv.

De nederste ca. 400m af Kobberbækken er rørlagt under havnearealerne. Denne rørledning har for lille en kapacitet i forbindelse med skybrud. Den rørlagte strækning er etableret fra 1930'erne og frem til 1950 og er på strækninger i dårlig tilstand. Svendborg Kommune ejer strækningen og har vedligeholdelsespligten.

Dispositionsforslaget anviser en løsning, hvor Kobberbækkens kapacitet tilpasses fremtidige ekstreme hændelser ved åbning og omlægning af den rørlagte strækning samt fjernelse af en række barrierer eksempelvis i form af sluser og riste ved Ørkilds Øverste og Nederste Mølle.

Ud over at klimatilpasse vandløbet til at kunne afvikle skybrud imødekommer en frilægning af Kobberbækken de statslige vandplaners krav til Svendborg Kommune om at Kobberbækken og Trappebækken skal bringes i "god økologisk tilstand". Dette kan kun ske ved at vandløbet sikres som en ubrudt faunaforbindelse, som bla. muliggør ørreders vandring op fra havet til vandløbenes øvre dele. Dispositionsforslaget anviser endelig et tracé, som udnytter vandløbets potentiale for at forbedre de rekreative forhold fra Ørkildområdet over byudvikling på Godsbanearealet til Kobberbækkens udløb i havnen.

Dispositionsplanens anlægsoverslag er beregnet ud fra følgende etapemæssige forudsætninger:

Godsbanearealet (etape 1):

Fra en ny tunnel under rundkørslen Nyborgvej/Grusvig (evt ombygget til et signalreguleret kryds) føres Kobberbækken i et nyt åbent forløb gennem den tidligere trælasts areal samt Godsbanearealet helt frem til udløb i havnen lige vest for Den Blå Lagune. Den østligste tredjedel af genåbningen forløber over privat ejet areal og projektet for denne etape skal derfor nøje koordineres med grundejers planer for ejendommen. Langs den åbne Kobberbæk planlægges der etableret en rekreativ forbindelse med sti og brinker som en grøn kile der kan skabe forbindelse fra udløbet ved den kommende Geohavnepark op til Nyborgvej og videre op mod Ørkild.

Ved Nederste Ørkilds Mølle (etape 2):

Den rørlagte strækning fra indløbet i risteværket vest for Nyborgvej og helt ned til udløbet i havnen ved Østre Kaj sløjfes. Langs den nedre del af Nyborgvej anlægges Kobberbækken i stedet gennem et nyt grønt område frem til rundkørslen Nyborgvej/Grusvig. Dette tracé forudsætter erhvervelse af ejendommene Nyborgvej 3-5, hvilket indgår i anlægsoverslaget. Kobberbækken føres under den nuværende rundkørsel i en ny, større tunnel. Der etableres stiforbindelse gennem det nye grønne område langs Nyborgvej.

Godsbanen - byggemodning samt klimatilpasning ved genåbning af Kobberbækken

Ved Øverste Ørkilds Mølle (etape 3):

På engen øst for Ørkilds Voldsted omlægges Kobberbækken til et slyngt forløb for at skabe bedre faldforhold efter fjernelse af frislusen ved Øverste Ørkilds Mølle. Mølledammen udvides mod øst, men reduceres mod vest for at give plads til Kobberbækken ifm at frislusen nedlægges. Trappebækken og Kobberbækken løber sammen i den nye ådal der etableres vest for mølledammen. Der etableres nye stiforløb omkring den regulerede mølledam.

Godsbanearialet

Dispositionsforslaget for klimatilpasning ved genåbning af Kobberbækken tager som beskrevet udgangspunkt i klimatilpasning og sikring af biodiversitet. Imidlertid lægger dispositionsforslaget op til at udnytte klima- og biodiversitetsprojektet til at skabe synergi gennem samtidig byudvikling på bla. Godsbanearialet. Kobberbækkens nye tracé over Godsbanearialet har således været rygraden i den disponering af en fremtidig bebyggelse på Godsbanearialet, som administrationen med hjælp fra Tegnestuen Vandkunsten tidligere har præsenteret.

Efter Kommunalbestyrelsens beslutning af en Handleplan for Den Blå Kant i 2023 er der kommet fornyet fokus på disponeringen af en bebyggelse på Godsbanearialet, idet denne ikke vil være beskyttet af ydre sluser, men nu skal kunne være resilient både ift skybrud og stormflod. Dvs det der ligger i tanken om at gå fra en blå kant til en blå zone. Administrationen bearbejder de hidtidige skitser for Godsbanearialet ud fra de ændrede betingelser.

Med henblik på et kommende udbud af Godsbanearialet arbejder administrationen på at fremlægge principper for en bebyggelse af Godsbanearialet til politisk beslutning september 2024. Principperne vil herefter indgå som vilkår i udbudsmaterialet.

Hvad angår udbud og byggemodning af Godsbanearialet rummer anlægstemaet dels kommunale udgifter ifm. byggemodning, dels etableringen af en sammenhængende, offentlig stiforbindelse langs Kobberbækken.

Proces for genåbning af Kobberbækken og bebyggelse af Godsbanearialet

Genåbning af Kobberbækkens etape 1 og bebyggelse af Godsbanearialet er indbyrdes snævert forbundne. Det vurderes således ikke muligt først at bygge Godsbanearialet og den tidligere Træløst arealer for så siden at etablere Kobberbækken eller omvendt. Bygge- og anlægsprocesserne skal sammentænkes og koordineres snævert. Denne proces vil således også komme til at indgå som et vilkår ifm. et udbud af godsbanearialet.

Ud over at anlægstemaet rummer Kobberbækkens etape 1 anbefales det samtidig at gennemføre etape 3. Etape 3 er den økonomisk mindst omfattende etape, som imidlertid kan give nogle betydelige rekreative forbedringer. Endvidere vurderes mulighederne for fondsstøtte som gode ifm. gennemførelse af etape 3.

Hermed bliver etape 2 den sidste etape. Denne etape forudsætter erhvervelse af ejendommene Nyborgvej 3-5, hvilket indgår i anlægsoverslaget for denne etape. Etape 2 påregnes først etableret efter gennemførelsen af etape 1 og 3, dvs fra 2029. Den påtænkt etapevis gennemførelse af Kobberbækken kan forøge den samlede anlægssum, bla gennem opstilling og nedtagning af byggepladser mv. Denne fordyrelse er i dispositionsforslaget vurderet til mellem 5,5 og 7,5 mio kr.

Anlægstemaet 2025 og overslagsår er baseret på følgende mht. processen for Kobberbækkens etape 1 og bebyggelse af Godsbanearialet:

- Udbud af Godsbanearialet ultimo 2024
- Projektudvikling og lokalplanlægning for Godsbanearialet 2025-26
- Byggemodning og byggeri 2026-27
- Genåbning af Kobberbækken etape 1 2028

Øvrige bemærkninger

Projektet for genåbningen af Kobberbækken og byudvikling af Godsbanearialet rummer både anlægsoverslag og såvel grundsalg som grundkøb, der alle er forbundet med usikkerheder pga. projekternes stade. Administrationen vil løbende arbejde på muligheden for at reducere de kommunale anlægsgudgifter ved at søge fondstilskud til projektet. I nærverende økonomiske udkast er der medtaget en forventning om at kunne realisere fondsstøtte for 2,2 mio. kr.

Øvrige bemærkninger:

Budget 2025

Anlæg 2025 - 2028
Udvidelsestema

Svendborg
Kommune

Politikområde Land-, By- og Havneudvikling

Bilag 3

Godsbanen - byggemodning samt klimatilpasning ved genåbning af Kobberbækken

Kobberbækken på strækningen fra Ørkild Voldsted til udløb i Svendborg Havn.

Kobberbæk projektet strækker sig ud i 2030, hvor der skal afsættes yderligere anlægsmidler.

Anlægsinvesteringen i 2029 og 2030 på samlet: 27,400 mio. kr.

Projektets samlede økonomi (1.000 kr.):	43.460	Lånfinansieret:	Nej	Periode:	2024-30
---	--------	-----------------	-----	----------	---------

Økonomi Kobberbækken, etape 1 til 3

kr.1.000	Tidl.	2025	2026	2027	2028	Samlet
Projektering, styring og rådgivning	3.500	0	600	800	500	5.400
Udførelse	0	0	0	4.400	24.000	28.400
Anlægsudgifter i alt	3.500	0	600	5.200	24.500	33.800
Indtægter/tilskud	0	0	0	-2.200	0	-2.200
Anlægsindtægter i alt	0	0	0	-2.200	0	-2.200
Afledt drift	0	0	0	0	30	30
Samlet likviditet, netto	3.500	0	600	3.000	24.530	31.630
Heraf:						
- Intern projekteringsudgift	0	550	550	250	110	1.460
- Ekstern rådgiverudgift	1.000	2.050	2.050	950	390	6.440

Godsbanearbejdet

kr.1.000	Tidl.	2025	2026	2027	2028	Samlet
Projektering, styring og rådgivning	0	750	750	0	0	1.500
Udførelse	0	0	7.900	0	0	7.900
Anlægsudgifter i alt	0	750	8.650	0	0	9.400
Indtægter/tilskud	0	0	0	-25.000	0	-25.000
Anlægsindtægter i alt	0	0	0	-25.000	0	-25.000
Afledt drift	0	0	0	0	30	30
Samlet likviditet, netto	0	750	8.650	-25.000	30	-15.570
Heraf:						
- Intern projekteringsudgift	0	160	160	0	0	320
- Ekstern rådgiverudgift	0	590	590	0	0	1.180

Samlet likviditet

kr.1.000	Tidl.	2025	2026	2027	2028	Samlet
----------	-------	------	------	------	------	--------

Budget 2025

Anlæg 2025 - 2028
Udvidelsestema

Svendborg
Kommune

Politikområde Land-, By- og Havneudvikling

Bilag 3

Godsbanen - byggemodning samt klimatilpasning ved genåbning af Kobberbækken						
Anlægsudgifter i alt	3.500	750	9.250	5.200	24.500	43.200
Anlægsindtægter i alt	0	0	0	-27.200	0	-27.200
Afledt drift	0	0	0	0	60	60
Samlet likviditet, netto	3.500	750	9.250	-22.000	24.560	16.060
Heraf:						
- Intern projekteringsudgift	0	710	710	250	110	1.780
- Ekstern rådgiverudgift	1.000	2.640	2.640	950	390	7.620